

CHỌN SỰ VIỆC, CHI TIẾT TIÊU BIỂU TRONG BÀI VĂN TỰ SỰ

BÀI TẬP

1. Bài tập 1, trang 63 – 64, SGK.
2. Bài tập 2, trang 64, SGK.
3. Khi kể chuyện cổ tích *Tấm Cám*, nhiều người cho rằng, trong một chuỗi sự việc Tấm biến hoá để chống lại mẹ con Cám thì sự biến hoá lần thứ tư (Tấm hoá thành quả thị chín vàng, thơm ngát) là tiêu biểu nhất. Ý kiến của anh (chị) như thế nào ? Nếu tán thành thì hãy giải thích vì sao.
4. Hãy dự kiến cốt truyện cho câu chuyện kể về một kỉ niệm tình bạn cảm động của mình trong năm học cuối cấp THCS. Từ đó, lập dàn ý cho văn bản và chọn một (hoặc hai) sự việc tiêu biểu thể hiện rõ nhất tình cảm của mình đối với bạn.

GỢI Ý LÀM BÀI

1. a) Không thể bỏ sự việc hòn đá xấu xí được xác định là rơi từ vũ trụ xuống, vì sự việc đó thể hiện tầm quan trọng và vẻ đẹp của hòn đá mà bọn trẻ – trong đó có người kể chuyện – đã không hiểu. Sự việc này gắn kết với phần cuối của truyện là sau khi hiểu giá trị và vẻ đẹp của hòn đá xù xì thì “tôi” đỏ mặt, cảm thấy xấu hổ. Nói cách khác, sự việc trên có vai trò dẫn dắt các sự việc trước, chuẩn bị cho các sự việc sau, góp phần miêu tả diễn biến tâm trạng nhân vật và làm sáng rõ chủ đề, ý nghĩa của văn bản. Ta có thể coi đó là sự việc tiêu biểu trong văn bản *Hòn đá xù xì*.

b) Từ ý kiến đó, có thể rút ra bài học kinh nghiệm : Khi lựa chọn sự việc, chi tiết tiêu biểu để kể chuyện hoặc để viết bài văn tự sự, cần thận trọng, cân nhắc kĩ càng sao cho sự việc, chi tiết ấy góp phần dẫn dắt câu chuyện, tô đậm tính cách nhân vật, tạo sự hấp dẫn và tập trung biểu hiện chủ đề, ý nghĩa của văn bản.

2. a) Trong đoạn trích *Uy-lít-xơ trở về*, Hô-me-ro kể chuyện về tình yêu, lòng chung thuỷ của đôi vợ chồng xa cách nhau hai mươi năm, nay được gặp lại.

b) Ở phần cuối đoạn trích, tác giả đã chọn sự việc Uy-lít-xơ và Pê-nê-lốp dùng chiếc giường đặc biệt mà chỉ hai người biết để thử thách trí tuệ và tình cảm của nhau. Đây là sự việc tiêu biểu được kể bằng một số chi tiết đặc sắc.

Có thể coi đây là một thành công của Hô-me-ro trong nghệ thuật kể chuyện, vì qua việc lựa chọn và kể lại sự việc tiêu biểu với những chi tiết đặc sắc như thế, câu chuyện thêm hấp dẫn, tính cách, phẩm chất hai nhân vật Uy-lít-xơ và Pê-nê-lốp được tô đậm, ý nghĩa của văn bản được nhấn mạnh.

3. a) Sự việc Tấm hoá thành quả thị chín vàng, thơm ngát đúng là sự việc tiêu biểu nhất trong truyện *Tấm Cám*.

b) Giải thích :

– Ở những lần hoá thân trước (thành vàng anh, xoan đào, khung cửi), tuy che giấu được hình hài nhưng Tấm vẫn để lộ tiếng nói (khi “phoi áo chồng tao”, lúc lại “lấy tranh chồng chị...”) nên đã bị Cám phát hiện, giết chết. Ẩn mình trong quả thị, lần này Tấm “im lặng” không nói, khiến Cám không thể phát hiện.

– Ở những lần trước, Tấm ẩn náu quẩn quanh trong hoàng cung – nơi Cám, hiện thân của cái ác đang làm hoàng hậu – nên khó an toàn. Lần này Tấm ra khỏi hoàng cung, lánh xa cái ác để sống giữa cuộc đời, gần gũi nhân dân.

– Hương thơm, vẻ đẹp của quả thị đã dẫn dắt bà lão hàng nước... Do đó, Tấm đã được nương thân trong tấm lòng thơm thảo, chở che của con người nhân hậu, để tìm lại cuộc sống và hạnh phúc.

– Có thể nói sự việc Tấm hoá thành quả thị toả hương bên đường vừa chứng tỏ trí thông minh của cô gái nghèo vừa hợp lí để dẫn dắt câu chuyện kết thúc có hậu. Đó là chi tiết, sự việc tiêu biểu nhất của truyện.